

Te besluiten om:

1. Kennis te nemen van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek, bestaande uit het toekomstverhaal met bijbehorende uitgangspunten en de handleiding.
2. Intentie uit te spreken voor het gezamenlijk oppakken van regionale ruimtelijke opgaven op basis van het Ruimtelijk Perspectief Achterhoek.

Inleiding

In opdracht van de Achterhoek Board is binnen de regionale samenwerking een Ruimtelijk Perspectief Achterhoek (hierna RPA) opgesteld. In 2024 is in het proces een tussenproduct vastgesteld, namelijk de 'Contourenschets RPA'. Uw raad is hierover in januari en februari 2025 via een informatieve sessie bijgepraat. Vervolgens heeft het bureau BVR de opdracht gekregen om het voorliggende RPA op te stellen. In dat proces is gewerkt met vier gelijkwaardige toekomstscenario's om het gesprek over de toekomst van de regio te voeren. Daaruit zijn rode draden gehaald met een advies over de gewenste ontwikkeling en richtinggevende uitgangspunten. In de informatiebrief in maart is aangegeven dat uw raad ook een rol heeft in besluitvorming, daarom ligt dit raadsvoorstel bij u voor.

Argumenten

1.1. Het RPA is ons gezamenlijke ruimtelijk perspectief naar de toekomst

We vinden het belangrijk om vanuit onze eigen kracht richting te geven aan de toekomst van de regio Achterhoek. Dat hebben we nodig om samen, 3-O breed (onderwijs, ondernemers en overheid), op te trekken in regionale (ruimtelijke) opgaven die op ons afkomen. Het RPA geeft ons handvaten om vanuit gezamenlijkheid antwoorden te geven op actuele ruimtelijke opgaven.

1.2. Het RPA is basis voor input op ruimtelijke plannen bij provincie en Rijk

Op landelijk en provinciaal niveau wordt ook gewerkt aan richting en antwoord op ruimtelijke opgaven. Dat gebeurt bij het Rijk in de Nota Ruimte (nationale omgevingsvisie) en bij de provincie in de provinciale omgevingsvisie. Daarover worden afspraken gemaakt tussen Rijk en provincie in het Ruimtelijk Arrangement. Rijk en provincie spreken regio's aan om bij te dragen aan oplossingen voor de grote ruimtelijke opgaven. Met het RPA hebben we daar een antwoord op en kunnen we regionale inbreng leveren voor de processen bij Rijk en provincie.

1.3. Het RPA vormt een ruimtelijke bouwsteen voor Achterhoekvisie 2050

De huidige Achterhoekvisie 2030 wordt geactualiseerd naar een Achterhoekvisie 2050. Het RPA vormt de ruimtelijke bouwsteen voor deze actualisatie, wat ervoor zorgt dat de inhoud integraal wordt vertaald met andere opgaven.

2.1. Met gezamenlijke inspanning kunnen we vervolg geven aan het RPA

Het is voor individuele gemeenteraden niet mogelijk om het RPA vast te stellen. Dit zou namelijk betekenen dat lokale omgevingsvisies komen te vervallen. Om gezamenlijk als Achterhoek sturing te geven aan regionale ruimtelijke opgaven, hechten we wel waarde aan het uitspreken van de intentie van gemeenteraden om gezamenlijk de ruimtelijke opgaven regionaal op te pakken. Het is daarbij belangrijk te beseffen dat dit in de praktijk vraagt om geven en nemen om zo de lusten en lasten te verdelen en niet af te wentelen naar toekomstige generaties.

2.2. Het RPA is input en inspiratie voor lokale, regionale en landelijke ruimtelijke opgaven

Als regio kunnen we op basis van het RPA onze gezamenlijke input leveren aan de ruimtelijke processen die spelen bij Rijk en provincie. Het RPA biedt daarnaast inspiratie en richting hoe in de regio om te gaan met vraagstukken in het gebied en kan daarmee een bouwsteen zijn voor gemeentelijke omgevingsvisies.

Financiën

Dit besluit leidt niet tot een vraag om financiële middelen. Dat is wel het geval voor het opstellen van het eerdergenoemde programma die voortvloeit uit het RPA. Bij die opdracht wordt ingegaan op de bijbehorende financiën. Hiervoor ligt echter ook geen directe financiële vraag bij de gemeenteraad.

Kanttelingen

1.1. Wordt hiermee de toekomst van de regio Achterhoek vastgelegd?

Het toekomstverhaal schetst een vergezicht met een beeld voor 2100. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling hiermee de toekomst vast te stellen. Het geeft ons richting over waar we gezamenlijk naartoe willen werken door noodzakelijke veranderingen te benoemen. Gedurende het verdere proces en de uitwerking blijven we uiteraard de toekomstdroom evalueren en anticiperen op ontwikkelingen die zich voordoen.

2.1. Borgen we hiermee de uitvoering van het RPA voor de toekomst?

Het voorliggende RPA is een stip op de horizon richting 2100 om naartoe te werken. Met het (laten) vaststellen daarvan door de Achterhoek Raad hebben we geen zekerheid dat we binnen de regionale samenwerking daar ook uitvoering aan geven. Door een ruimtelijk programma op te stellen voor de komende jaren kunnen we borgen dat we hiermee aan de slag gaan. Hierin kunnen concrete acties worden beschreven voor de komende jaren, om zo richting de stip van 2100 te werken. Deze opdracht wordt gevraagd aan de Achterhoek Raad.

2.2. Hoe zorgen we voor capaciteit voor de vervolgoopdracht?

Om het ruimtelijk programma 30-breed op te zetten en uit te voeren, is capaciteit nodig zowel bij de 8HRK Ambassadeurs, regiogemeenten als waterschap. Het is van belang dat gemeenten, regio en waterschap financiële ruimte hiervoor kunnen inzetten (mensen en/of middelen). Daarbij gaat het zowel om tijdelijke middelen als subsidies (onder meer een mogelijke subsidie van de provincie Gelderland), als ook structurele middelen voor duurzame uitvoering van taken als coördinatie en lobby.

Vervolg

Na uw besluit gaat dit voorstel de route in naar de Achterhoek Board en -Raad volgens de gebruikelijke procedures. Mocht u als gemeenteraad inhoudelijke of procesmatige aandachtspunten hebben voor de uitwerking van het ruimtelijke programma, dan kunt u deze per brief meegeven aan de Achterhoek Board- en Raad.

Het toekomstverhaal geeft een richting waar we met elkaar als regio naartoe willen werken. Zowel de nieuwe gemeenteraden als de nieuwe Achterhoek Raad worden meegenomen in het toekomstverhaal en het ruimtelijk programma dat in 2026 wordt opgezet.

Bijlagen

1. Toekomstverhaal Ruimtelijk Perspectief Achterhoek
2. Handleiding Ruimtelijk Perspectief Achterhoek

Burgemeester en wethouders van Doetinchem,
De secretaris, De burgemeester,

drs. L. Dennenberg mr. M. Boumans MBA MPM